

Sygn. akt *IV U 470/19*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Guniewska

Protokolant: st. sekr. sądowy Dorota Saj

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2019 r. w Rzeszowie

sprawy z wniosku **R. Ć. i A. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J.**

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania R. Ć. i A. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J.

z dnia 12/04/2019 r. nr: (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J. z dnia 12/04/2019 r., nr (...) w ten sposób, że stwierdza, iż R. Ć. jako pracownik u płatnika składek FB FRYZ A. K. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu od dnia 3 września 2018r. do 10 lutego 2019r.,

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J. na rzecz A. K. kwotę 265,92 zł (dwieście sześćdziesiąt pięć złotych 92/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

III. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J. na rzecz R. Ć. kwotę 22 zł (dwadzieścia dwa złote) tytułem zwrotu kosztów procesu. -

Sygn. akt IV U 470/19

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 11 grudnia 2019 r.

Decyzją z dnia 12 kwietnia 2019r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. stwierdził, że R. Ć. jako pracownik u płatnika składek F B FRYZ A. K. nie podlega ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od 3 września 2018r. do 10 lutego 2019r.

W uzasadnieniu powyższego Zakład wskazał, że R. Ć. został zgłoszony do ubezpieczenia emerytalnego, rentowych, chorobowego, wypadkowego i zdrowotnego z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w wymiarze pełnego etatu zawartej od 3 września 2018r. do 10 lutego 2019r. z płatnikiem F B FRYZ A. K.. Płatnik składek sporządził imienne raport rozliczeniowe z wykazaną podstawą wymiaru składek: 0,00 zł za wrzesień 2018r., 1096,00 zł za październik 2018r., 1972,80 zł za listopad 2018r., 328,80 zł za grudzień 2018r. R. Ć. otrzymał wynagrodzenie za

czas niezdolności do pracy finansowany ze środków pracodawcy od 17 do 30 września 2018r. oraz zasiłek chorobowy za następujące okresy: od 1 do 5 października 2018r., od 7 listopada 2018r. do 31 stycznia 2019r. W ocenie organu rentowego zatrudnienie R. Ć. na podstawie umowy o pracę stanowiło naruszenie zasad współżycia społecznego poprzez stworzenie warunków umożliwiających uzyskiwanie dodatkowych świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Tym samym umowa o pracę jako zawarta w celu obejścia prawa jest nieważna.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył R. Ć. uznając, iż jest ona krzywdząca.

Odwołanie złożył również pełnomocnik A. K.. Wnosił o zmianę decyzji poprzez ustalenie, że R. Ć. jako pracownik podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu w okresie od 3 września 2018r. do 10 lutego 2019r. Wskazał, iż R. Ć. został skierowany do pracy u A. K. z listy osób bezrobotnych Powiatowego Urzędu Pracy w D.. Podnosił, iż organ rentowy nie zakwestionował orzeczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań do pracy, jak też późniejszych stwierdzających jego niezdolność do pracy. W chwili zawierania umowy strony nie mogły przewidzieć, że stan zdrowia R. Ć. ulegnie zmianie.

W odpowiedzi na odwołania Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. wniósł o ich oddalenie, podtrzymując twierdzenia zawarte w zaskarżonej decyzji.

Sprawy z odwołań R. C. i A. K. od decyzji z dnia 12 kwietnia 2019r. połączono do wspólnego prowadzenia i rozstrzygnięcia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. K. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą Firma Budowlana (...) od 20 marca 2001r.

W dniu 8 maja 2017r. A. K. zawarł ze Starostą (...) reprezentowanym przez Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w D. umowę nr (...) o dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia. Urząd zobowiązał się skierować pracownika posiadającego kwalifikacje na stanowisko robotnika budowlanego.

W dniu 14 sierpnia 2018r. PUP w D. skierował R. Ć. do Firmy Budowlanej (...) do pracy od 3 września 2018r.

W dniu 17 sierpnia 2018r. R. Ć. otrzymał skierowanie na badania lekarskie, które odbył w tym samym dniu. Lekarz medycyny pracy stwierdził brak przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na stanowisku robotnik budowlany. Datę następnego badania okresowego ustalił na dzień 30 sierpnia 2019r.

W dniu 3 września 2018r. została zawarta pomiędzy A. K. a R. Ć. umowa o pracę na czas określony do 10 lutego 2019r. Strony uzgodniły pełny wymiar czasu pracy za wynagrodzeniem 13,70 zł/godz. W tym też dniu R. Ć. przeszedł wstępne szkolenie w dziedzinie BHP i rozpoczął wykonywanie pracy. Pracował w brygadzie czteroosobowej przy brukowaniu chodników z kostki na zlecenie Spółdzielni Mieszkaniowej w D.. Pracował od godziny 7:00 do 15:00.

W dniu 17 września 2018r. stał się niezdolny do pracy i niezdolność ta trwała do 5 października 2018r. Następnie wrócił do wykonywania pracy. Ponowna niezdolność do pracy spowodowana schorzeniami kardiologicznymi powstała od 7 listopada 2018r. i trwała do 10 lutego 2019r.

Płatnik Firma Budowlana (...) odprowadzał wszystkie składki za pracownika R. Ć..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie kwestionował prawidłowości i wiarygodności wystawionych zwolnień lekarskich, jak też orzeczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań do wykonywania przez wnioskodawcę pracy.

(dowód: zeznania A. K. k. 36-37, 50, zeznania R. Ć. k. 37, 50, zeznania świadka M. K. k. 49, dokumentacja dołączona do odwołania: kserokopia umowy ze Starostą (...) k. 18-20, kserokopia skierowania R. Ć. do pracodawcy k. 21, akta osobowe R. Ć. w szczególności orzeczenie lekarskie z 17.08.2018r., umowa o pracę, dokumentacja w aktach ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody.

Jako wiarygodne ocenił zeznania A. K. i R. Ć., bowiem są logiczne, spójne, korespondują z dokumentacją dotyczącą okoliczności zatrudnienia i jego przebiegu, jak też stanu zdrowia wnioskodawcy w dniu zawierania umowy o pracę.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka M. K., który pracował z R. Ć. w jednej brygadzie, a zatem ma wiedzę o wykonywanych przez niego obowiązkach pracowniczych.

Sąd czyniąc ustalenia w sprawie oparł się także na zebranych dokumentach, zarówno z akt osobowych wnioskodawcy, dokumentach przedłożonych do akt sprawy oraz zalegających w aktach organu rentowego, które nie budzą wątpliwości co do swej treści i sporządzone zostały przez uprawnione organy w zakresie służących im kompetencji.

Sąd zważył, co następuje:

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji stwierdza, iż umowa o pracę zawarta pomiędzy R. Ć. a A. K. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Firma Budowlana (...) była nieważna i zmierzała do uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Organ rentowy zarzuca, że zatrudnienie wnioskodawcy na podstawie umowy o pracę stanowiło naruszenie zasad współzycia społecznego poprzez stworzenie warunków umożliwiających uzyskiwanie dodatkowych świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Poza jednak takim sformułowaniem zarzutów Zakład nie przedstawił dowodów na ich poparcie, nie zgłosił żadnych wniosków, właściwie zaniechał jakiegokolwiek aktywności w procesie, a przecież postępowanie sądowe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie toczy się od nowa, lecz stanowi kontynuację uprzedniego postępowania przed organem rentowym. Zgodnie z obowiązującą również w sprawach z ubezpieczenia społecznego zasadą kontrydiktoryjności każda ze stron procesu pomiędzy którymi toczy się spór ma obowiązek udowodnienia swoich racji.

Stosowanie do art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U z 2019 r. poz. 300 j.t.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają - z zastrzeżeniem art. 8 i art. 9 - osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Z kolei po myśli art. 8 ust. 1 ustawy za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. Tak więc w świetle tych przepisów ustawodawca wiąże powstanie obowiązku ubezpieczenia społecznego nie z samym faktem zawarcia umowy o pracę, ale z rezultatem tej czynności, to jest powstaniem między stronami stosunku pracy. W tym też zakresie na ubezpieczonym spoczywa ciężar dowodzenia okoliczności uzasadniających jego prawo.

Z kolei po myśli art. 22 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju, na rzecz pracodawcy, pod jego kierownictwem, w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem. Rzeczywisty charakter pracowniczego zatrudnienia wymaga nie tylko stwierdzenia braku formalnych zakazów do zatrudnienia w ramach stosunku pracy, ale rygorystycznych ustaleń i przekonującej oceny, że zostały spełnione formalne i realne warunki do podjęcia zatrudnienia, a następnie czy miało miejsce rzeczywiste wykonywanie przez osobę zainteresowaną obowiązków o cechach kreujących zobowiązanie pracownicze. Regułą jest, że do nawiązania stosunku pracy dochodzi wówczas, gdy pracodawca ma zarówno potrzebę, jak i możliwość zatrudnienia pracownika, zaś pracownik może uzgodnioną pracę świadczyć.

Dokument w postaci umowy o pracę nie jest niepodważalnym dowodem na to, że osoby podpisujące go, jako strony umowy, faktycznie złożyły oświadczenia woli o treści zapisanej w dokumencie – tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19.10.2007 r. II UK 56/07 LEX nr 376433. Fakt, że oświadczenia stron umowy zawierają określone w art. 22 k.p. formalne elementy umowy o pracę, nie oznacza, że umowa taka jest ważna – wyrok Sądu Najwyższego z 18.05.2006 r. II UK 164/05 LEX nr 192462.

W przedmiotowej sprawie strony zawarły umowę o pracę. Była ona poprzedzona zawarciem przez A. K. umowy ze Starostą (...) o dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia. To Powiatowy Urząd Pracy skierował R. Ć. do pracy w Firmie Budowlanej (...). Posiadał on bowiem odpowiednie kwalifikacje. Przed przystąpieniem do pracy R. Ć. przeszedł badania lekarskie i orzeczeniem nr (...) został uznany za zdolnego do wykonywania pracy na stanowisku robotnika budowlanego. Nie miał wówczas problemów zdrowotnych i chciał świadczyć pracę. Pracodawca natomiast potrzebował pracownika, bowiem poprzedni pracownik skierowany również z Urzędu Pracy zwolnił się na własną prośbę. R. Ć. został przydzielony do brygady zajmującej się układaniem kostki brukowej na zlecenie Spółdzielni Mieszkaniowej. Rozpoczął pracę o 7:00 i kończył o 15:00. Za wykonaną pracę otrzymywał wynagrodzenie. Z powodu choroby stał się on niezdolny do pracy. Po upływie niezdolności do pracy z dniem 8 października 2018r. podjął ponownie wykonywanie obowiązków pracowniczych. Schorzenia kardiologiczne uczyniły go ponownie niezdolnym do pracy od 7 listopada 2018r. Na uwagę zasługuje fakt, iż organ rentowy nie zakwestionował zwolnień lekarskich wystawionych w spornym okresie.

Zaświadczenia lekarskie stwierdzające niezdolność do pracy nie są dokumentami urzędowymi, a zatem podlegają kontroli. Organ rentowy miał zatem możliwość weryfikacji wystawionych zaświadczeń lekarskich, czego nie uczynił. Nie zakwestionował również orzeczenia lekarskiego z 17 sierpnia 2018r. dopuszczającego wnioskodawcę do pracy.

W stosunku prawnym, jaki łączył strony istniały podstawowe cechy charakterystyczne właśnie dla stosunku pracy. Wnioskodawca miał określony czas pracy, miał określony zakres obowiązków, świadczył pracę w miejscu wskazanym przez pracodawcę i pod jego kierownictwem, wykonywał jego polecenia. Choroba natomiast uczyniła go niezdolnym do pracy. Natomiast podejmując pracę brak było przeciwwskazań zdrowotnych do jej wykonywania.

Odnosząc uprzednie do okoliczności faktycznych niniejszej sprawy Sąd doszedł do przekonania, że strony zawierając umowę o pracę zmierzały wyłącznie do nawiązania stosunku pracy w celu jego realizacji. R. Ć. istotnie korzystał ze świadczenia z ubezpieczenia społecznego, jednakże należy zauważyć, iż jest rzeczą oczywistą, że jednym z czynników decydujących o zatrudnieniu w ramach stosunku pracy jest ochrona ubezpieczeniowa zapewniana pracownikom i nie można czynić zarzutu z faktu poszukiwania przez nią tej ochrony.

Reasumując należało przyjąć, że skoro stosunek prawny łączący strony był stosunkiem pracy to zatrudnienie R. Ć. było tytułem obowiązkowego ubezpieczenia społecznego.

Dlatego Sąd Okręgowy w myśl art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił decyzję organu rentowego z dnia 12 kwietnia 2019r. ustalając, iż R. Ć. podlega ubezpieczeniom społecznym w systemie pracowniczym: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu u płatnika składek Firmy Budowlanej (...) od 3 września 2018r. do 10 lutego 2019r., o czym orzekł w punkcie I wyroku.

Orzeczenie o kosztach uzasadnia treść art. 98 k.p.c. i § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2018r. poz. 265 j.t.) – punkt II i III wyroku.